

Kako se utvrđuje visina novčane naknade

Zakonom o zapošljavanju i osiguranju za slučaj nezaposlenosti ("Službeni glasnik Republike Srbije" br. 36/09...113/2017) propisana je metodologija utvrđivanja visine novčane naknade.

Rešenjem o priznavanju prava utvrđuje se mesečni iznos novčane naknade za onaj broj kalendarskih dana za koji se ostvaruje pravo na novčanu naknadu. Svako rešenje o priznavanju prava sadrži detaljan opis postupka izračunavanja visine novčane naknade.

Ovom prilikom ukazaćemo na osnovne parametre od kojih zavisi visina novčane naknade. Prvi korak se odnosi na izračunavanje **ličnog koeficijenta** koji se dobija tako da se iznos ukupne zarade, odnosno naknade zarade, osnovice osiguranja i visine ugovorene naknade u poslednjih 12 meseci koji prethode mesecu u kome je prestao radni odnos, odnosno prestalo osiguranje (zbir svih iznosa) podeli sa iznosom prosečne godišnje zarada po zaposlenom isplaćene u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku organa nadležnog za poslove statistike u trenutku ostvarivanja prava na novčanu naknadu (datum početka prava). Prosečna godišnja zarada po zaposlenom u Republici Srbiji u 2019. godini objavljena u „Službenom glasniku RS“ broj 16/20, dana 27.02.2020. godine iznosi 909.768 dinara. Lični koeficijent je parametar koji se utvrđuje rešenjem i nije podložan usklađivanju.

Nakon utvrđivanja ličnog koeficijenta isti se množi sa **osnovicom dnevne novčane naknade** kako bi se dobio iznos **dnevne novčane naknade**. Osnovica dnevne novčane naknade zakonom je utvrđena u nominalnom iznosu, u sebi sadrži pripadajuće doprinose za zdravstveno i penzijsko i invalidsko osiguranje, i usklađuje se jednom godišnje (u pravilu u januaru, a primenjuje se počev 01.februara tekuće godine). Poslednji usklađeni iznos, koji je u primeni iznosi 1.039,38 dinara.

Nakon što je utvrđen lični koeficijent i dnevni iznos novčane naknade pristupa se izračunavanju **mesečnog iznosa novčane naknade** tako da se dnevni iznos pomnoži sa brojem kalendarskih dana u mesecu u kojem se ostvaruje pravo. Primera radi, ako pravo pripada od 25.oktobra, mesečni iznos za oktobar dobija se množenjem iznosa dnevne novčane naknade sa 7 kalendarskih dana, a ako pravo počinje 01.10. tada se iznos dnevne novčane naknade pomnoži sa ukupnim brojem kalendarskih dana (31 dan za oktobar). Ovaj iznos se unosi u dispozitiv rešenja, predstavlja "bruto" novčanu naknadu za određeni broj kalendarskih dana u mesecu u kojem počinje pravo na novčanu naknadu.

Zakon poznaje najniži i najviši "bruto" iznos novčane naknade koji se usklađuju jednom godišnje (u pravilu u januaru) sa godišnjim indeksom potrošačkih cena u kalendarskoj godini koja prethodi godini u kojoj se usklađivanje vrši. Do sada su vršena dva usklađivanja, u januaru 2019. i januaru 2020. godine, sa početkom primene od 01.

februara tekuće godine. Poslednji **najniži mesečni iznos novčane naknade**, za ceo kalendarski mesec, iznosi "bruto" 23.272 dinara, a **najviši** „bruto“ 53.949 dinara.

Znači, prilikom utvrđivanja visine novčane naknade kako u rešenju tako i prilikom obračuna za isplatu, vrši se upoređivanje dnevnog iznosa novčane naknade utvrđenog na osnovu zarade nezaposlenog sa najnižim, odnosno najvišim iznosom dnevne novčane naknade, pa se na osnovu dobijenih pokazatelja, nezaposlenom utvrđuje ili "njegova" novčana naknada ili najniži ili najviši iznos novčane naknade, naravno zavisno od broja kalendarskih dana u mesecu za koji se naknada isplaćuje. Korisnicima kojima je utvrđeni dnevni iznos novčane naknade između najnižeg i najvišeg zakonom propisanog, dobijaće taj iznos novčane naknade (iznos dnevne novčane naknade pomnožen sa brojem kalendarskih dana u mesecu za koji se vrši isplata), dok će korisnici kojima je tako obračunata naknada niža ili viša od najnižeg ili najvišeg mesečnog iznosa novčane naknade istu dobijati u zakonom propisanom iznosu.

Posebno je značajno napomenuti da se u rešenju dnevni i mesečni iznosi novčane naknade iskazuju kao "bruto" kategorije koja u sebi sadrže i iznose doprinosa za zdravstveno (važeća stopa iznosi 10,30%) i penzijsko i invalidsko osiguranje (važeća stopa iznosi 25,5%). Korisniku se na račun uplaćuje iznos novčane naknade umanjen za pripadajuće doprinose.

Detaljnije obrazloženje zakonskih odredaba, svih važećih parametara od uticaja na izračunavne visine kao i primeri obračuna novčane naknade nalazi se u informaciji o metodologiji utvrđivanja visine i obračunu novčane naknade.